

ΙΕΝΕ, 25-26 Οκτωβρίου 2016, Ίδρυμα Ευγενίδου, Αθήνα

Χαιρετισμός στο 21ο Εθνικό Συνέδριο «Ενέργεια & Ανάπτυξη 2016»

Αγαπητοί Διοργανωτές, Κυρίες και Κύριοι,

Είναι ιδιαίτερη χαρά να βρίσκομαι σήμερα στην έναρξη των εργασιών του 21^{ου} Εθνικού Συνεδρίου για την Ενέργεια και την Ανάπτυξη. Με την ευκαιρία αυτή θα ήθελα να συγχαρώ το ΙΕΝΕ, το Ινστιτούτο Ενέργειας Νοτιοανατολικής Ευρώπης για τη συμβολή του στα ενεργειακά δρώμενα της χώρας, για το συνεχές βήμα διαλόγου που διαμορφώνει, αλλά και γι' αυτή καθαυτή τη διοργάνωση του 21^{ου} Συνεδρίου.

Είναι ευνόητο κυρίες και κύριοι Σύεδροι ότι ενέργεια και ανάπτυξη είναι δύο έννοιες απόλυτα αλληλένδετες. Όχι μόνο γιατί ο τομέας της ενέργειας αποτελεί σήμερα τον τέταρτο μεγαλύτερο κλάδο της ελληνικής οικονομίας συνεισφέροντας 4% στο ΑΕΠ της χώρας. Αλλά κυρίως διότι η Ενέργεια είναι η βάση για την αναπτυξιακή διαδικασία. Και από την άλλη πλευρά, η αναπτυξιακή διαδικασία διαμορφώνει τη ζήτηση για περισσότερη ενέργεια, και άρα οδηγεί σε περαιτέρω επενδύσεις στον ενεργειακό κλάδο.

Και βέβαια η αναπτυξιακή διαδικασία, η ανάγκη δηλαδή για μακροχρόνια βιώσιμη ανάπτυξη έρχεται και διαμορφώνει το ζητούμενο για τον τομέα της ενέργειας που είναι η ενεργειακή επάρκεια και ασφάλεια, σε ανταγωνιστικές τιμές και φυσικά με απόλυτο σεβασμό στο περιβάλλον, ώστε να εξασφαλίζεται αυτό που ακούγεται συχνότατα στις μέρες μας η «αιεφορία».

Με την επάρκεια διασφαλίζεται ο απρόσκοπτος ενεργειακός εφοδιασμός όλης της παραγωγικής και οικονομικής αλυσίδας, αλλά και των νοικοκυριών της χώρας, και γι' αυτό είναι απαραίτητες οι επενδύσεις που διασφαλίζουν την παραγωγή της απαιτούμενης ενέργειας.

Όμως η επίτευξη σε εθνικό επίπεδο της επάρκειας και ταυτόχρονα της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού είναι ένα αρκετά πιο σύνθετο έργο. Χρειάζεται πλουραλισμός και στις πηγές παραγωγής ενέργειας, αλλά και στους προμηθευτές των πηγών αυτών. Χρειάζεται δηλαδή ένα ενεργειακό μίγμα που καταρχήν θα περιλαμβάνει τις εγχώριες πηγές ενέργειας. Και όταν λέμε εγχώριες πηγές εννοούμε τον πλούσιο ορυκτό πλούτο που διαθέτουμε ως χώρα, όπως ο

λιγνίτης σήμερα, πιθανότατα το πετρέλαιο ή τους υδρογονάνθρακες αύριο. Εννοούμε τις ΑΠΕ όπως ο ήλιος, το νερό, ο άνεμος.

Το ενεργειακό μίγμα υποχρεωτικά περιλαμβάνει και εισαγόμενες πηγές ενέργειας. Σ' αυτό το σημείο είναι απαραίτητος ο πλουραλισμός στους προμηθευτές αλλά και στο γεωχωρικό σχεδιασμό της εφοδιαστικής αλυσίδας, ώστε να εξασφαλίζεται η ασφάλεια αλλά και η ανεξαρτησία προμήθειας των απαραίτητων πρώτων υλών. Έτσι ώστε ανεξάρτητα από τις γεωπολιτικές συνθήκες, η χώρας μας να τροφοδοτείται σταθερά με τις απαιτούμενες ποσότητες.

Βέβαια ασφάλεια εφοδιασμού σημαίνει ακόμη εκσυγχρονισμό και συντήρηση δικτύου μεταφοράς και διάθεσης, σημαίνει επενδύσεις σε υποδομές που διασφαλίζουν τη διαχείριση και διανομή της ενέργειας και μειώνουν απώλειες και αναίτια κοστοβόρες παραγωγές .

Όλα τα παραπάνω κυρίες και κύριοι Σύεδροι συμβάλλουν και σε ένα άλλο βασικό ζητούμενο: προμήθεια ενέργειας σε ανταγωνιστικές τιμές. Σ' αυτό πράγματι ο πλουραλισμός στην παραγωγή και στη διάθεση μπορεί να είναι ένα παράγοντας που συμβάλλει θετικά στην μείωση των τιμών ενέργειας. Όμως από μόνος του δεν είναι ικανός. Χρειάζεται μια ανοιχτή απελευθερωμένη αγορά, με διαφανείς κανόνες λειτουργίας που θα εξασφαλίζει έναν υγιή και δίκαιο ανταγωνισμό

Ποια είναι όμως η κατάσταση σήμερα στην Ελλάδα;

Είναι γεγονός πως η οικονομική κρίση της παραγωγικής δραστηριότητας από το 2008 και μετά, επέφερε πτώση της ζήτησης της ηλεκτρικής ενέργειας σε όλες τις κατηγορίες των χρηστών. Η μείωση της τελικής κατανάλωσης ενέργειας το 2014 σε σχέση με το 2005 ανέρχεται σε 35,2% στη βιομηχανία, 25,5% στις μεταφορές και 31,7% στους άλλους τομείς. Η συνολική κατά κεφαλήν κατανάλωση ενέργειας στην Ελλάδα βρίσκεται σε χαμηλότερο επίπεδο σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Η κατάσταση όμως που επικρατεί σήμερα στον ενεργειακό κλάδο αυτό καθαυτό στη χώρα μας περιγράφεται από πέντε σημεία:

1. Το ρυθμιστικό πλαίσιο καθυστερημένα δομείται σταδιακά και ωριμάζει, εντός της συνολικότερης ενεργειακής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2. Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας εξακολουθεί να στηρίζεται στο λιγνίτη στις μονάδες της ΔΕΗ και σε εισαγωγές. Η χώρα για δεκαετίες στήριξε την ενεργειακή της ευστάθεια στη ΔΕΗ, χωρίς όμως να προχωρήσουν οι αναγκαίες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και ο εξορθολογισμός της παραγωγής με αποτέλεσμα σήμερα που η επιχείρηση βρίσκεται σε κρίσιμη κατάσταση, να υπάρχει σοβαρός κίνδυνος ενεργειακής ασφάλειας και επάρκειας στη

χώρα μας, με πιθανές αλυσιδωτές συνέπειες για το σύνολο της Ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας. Εδώ πρέπει να γίνει κάτι γρήγορα γιατί η ΔΕΗ πλησιάζει αν δεν έχει ήδη φθάσει στο σημείο μηδέν.

3. Η παραγωγικότητα κατά συνέπεια είναι χαμηλή σε σχέση με αντίστοιχες ευρωπαϊκές χώρες κυρίως στους τομείς του ηλεκτρισμού και του πετρελαίου.
4. Στο ενεργειακό μείγμα της Ελλάδος παρατηρείται μεγάλη εξάρτηση από πετρελαϊκά προϊόντα.
5. Το εύρος δραστηριοτήτων του ενεργειακού κλάδου είναι σχετικά περιορισμένο παρά τη στρατηγική θέση της χώρας και το υψηλό επίπεδο τεχνογνωσίας. Με εξαίρεση τον κλάδο διύλισης πετρελαϊκών προϊόντων, η δραστηριότητα στην έρευνα για την αναζήτηση πιθανών κοιτασμάτων υδρογονανθράκων, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες της προηγούμενης κυβέρνησης και του αρμόδιου υπουργού κ. Μανιάτη, βάλτωσε την τελευταία διετία και τώρα ίσως πάει να ξεκολλήσει.

Η Ελλάδα έχει το ανθρώπινο δυναμικό και την τεχνογνωσία να αξιοποιήσει τους ενεργειακούς της πόρους για μια ρεαλιστική και βιώσιμη ανάπτυξη. Απαιτείται όμως μακροχρόνιος προγραμματισμός, σοφή επιλογή ανταγωνιστικών περιοχών ανάπτυξης, κατάλληλες υποδομές, αξιοποίηση των ενδογενών πόρων, ενδεδειγμένη και σταθερή νομοθεσία, επενδύσεις,

Η Ελλάδα χρειάζεται πρώτα και πάνω απ' όλα εθνική ενεργειακή στρατηγική, βασισμένη σε ένα πλαίσιο συνεννόησης πέρα και πάνω από κόμματα. Χρειάζεται ωστόσο άμεσα δραστηριοποίηση σε τέσσερις άξονες:

- Υλοποίηση έργων πνοής και κρίσιμων υποδομών, όπως είναι οι διακρατικοί ενεργειακοί διάδρομοι TAP IGB, και ενίσχυση διακρατικών συνεργασιών με στρατηγικούς εταίρους της περιοχής, όπως η Κύπρος, το Ισραήλ και η Αίγυπτος.
- Μετατροπή της Ελλάδας σε περιφερειακό ενεργειακό κόμβο με σημεία αναφοράς την Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Μεσόγειο
- Αξιοποίηση του φυσικού μας πλούτου. Να δούμε επιτέλους πρόοδο στο ζήτημα της έρευνας υδρογονανθράκων, να αξιοποιήσουμε υδροηλεκτρική ενέργεια και γεωθερμία στο ενεργειακό μας μίγμα
- Αναδιάρθρωση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, ώστε να λειτουργήσουν σε ανταγωνιστικό περιβάλλον πάντα με ξεκάθαρους και διαφανείς κανόνες ώστε να εξασφαλίζεται ο υγιής ανταγωνισμός

Η πραγματοποίηση σημαντικών παραγωγικών επενδύσεων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου η Ελλάδα, μετά από την παρατεταμένη και βαθιά οικονομική ύφεση, να εισέλθει σε περίοδο οικονομικής ανάπτυξης και μάλιστα με υψηλούς ρυθμούς. Κινούμενοι στους τέσσερις

αυτούς άξονες διασφαλίζονται άμεσες θέσεις εργασίας στην κατασκευή και στον ενεργειακό κλάδο, δημιουργούνται όμως ακόμη περισσότερες θέσεις εργασίας, δίνοντας τη δυνατότητα στην παραγωγική δραστηριότητα να εφοδιαστεί το καύσιμο και να αναπτυχθεί.

Ευχαριστώ.